



**Проект**

**Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по  
професията „Преводач жестомимичен език“**

Проектът е приет от УС на НАПОО с Протокол № 04 от 26.06.2019 г.

<b>Професионално направление:</b>			
<b>762</b>	<b>Социална работа и консултиране</b>		
<b>Наименование на професията:</b>			
<b>762050</b>	<b>Преводач жестомимичен език</b>		
<b>Специалности:</b>	<b>Степен на професионална квалификация:</b>	<b>Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)</b>	<b>Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)</b>
<b>7620501</b>	<b>Жестомимичен език</b>	<b>4</b>	<b>4</b>

София, 2019 г.

## **1. Изисквания към кандидатите**

### **1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)**

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Преводач жестомимичен език” от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД 09-413/12.05.2003 г., посл.изм. Заповед № РД 09-296 от 19.02.2018 г.) изискванията за входящото минимално образователно и/или квалификационно равнище към кандидатите са:

- за лица, навършили 16 години – придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или придобито средно образование.

Изискванията за входящо минимално квалификационно равнище при продължаващо професионално образование и обучение е придобита квалификация по втора степен на професионална квалификация по професия от област на образование „Социални услуги“ или придобита квалификация по част от професия с трета степен на професионална квалификация.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

### **1.2. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности**

Придобиването на квалификация по професията „Преводач жестомимичен език ” или част от нея чрез валидиране на придобити с неформално или информално учене резултати от ученето се осъществява съгласно Наредба № 2 от 13 ноември 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 96 от 2014 г.).

## **2. Описание на професията**

### **2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)**

Преводачът извършва превод от български вербален език на български жестов език и от български жестов език на български вербален език на глухи, слабочуващи, сляпо-глухи хора.

Преводачът предава ясно, точно и без да променя смисъла и съдържанието на информацията. Съобразно индивидуалните потребности на лицето с увреден слух преводачът използва различни форми и системи за жестова комуникация (български жестов език, калкираща жестова реч, адаптиран за сляпо-глухи български жестов език, дактилна форма) – едноръчна и двуръчна азбука. Прилага различни методи и техники на превод според контекста, в които се извършва преводът, и според целите на преводния процес, като се съобразява с аудиторията. Жестовият превод може да бъде последователен (консекутивен) или синхронен (симултанен). Може да е на живо, когато преводачът съпровожда глухия човек, или дистанционно с помощта на технологии - в реално време по интернет и със специално създадено устройство за видео връзка.

Преводачът осъществява превод при граждански и други ритуали (сватби, погребения, кръщенета и други лични празници), при посещения на културни изяви (музеи, опера, театър и др.), в религиозни храмове, на спортни събития, в данъчни и социални служби, болници, административни институции, съд, полиция, на конференции, семинари и официални срещи.

Преводачът превежда в институции в системата на предучилищното и училищното образование и на студенти с увреден слух във висши училища. Преводачът извършва превод на лицата с увреден слух и подпомага общуването на лицата с увреден слух със съучениците, състудентите, педагогическите специалисти от образователните институции и преподавателите от висшите училища.

Преводачът носи персонална отговорност за верността и точността на направения превод. При извършване както на лични, така и на преводи пред официални институции, трябва да проявява дискретност и конфиденциалност. Преводачът прилага в своята работа езиковите и етични стандарти за комуникация.

При необходимост придружава глухите хора по места, където е необходим жестов превод на локално или национално ниво. Участва по време на разговори с работодатели, по време на работа, при решаване на проблеми от служебен характер, като остава безпристрастен и спазва правилата и принципите на професионалния кодекс на жестовия преводач.

Преводачът извършва ретранслиране в ситуации, когато глухият човек не знае жестов език или има затрудняващи разбирането особености на произношението, тоест. повтаря изказването му, без да подменя съдържанието и смисъла на съобщението и обратно – предава информацията от нейния източник към глухия човек чрез ясно артикулиране и използване на допълнителни техники за подпомагане на разбирането.

Преводачът трябва да познава и да се съобразява с културата на хората от глухата общност, както и с индивидуалните образователни и комуникативни способности на хората с увреден слух, да притежава знания за подготовка за превод на учебното съдържание – предварително запознаване с текстове, снимки, слайдове, филми, работа с речници, работа с допълнителни материали, за да се преведат разбираемо понятията, които се предават и т.н., както и непрекъснато да усъвършенства стари и да развива нови методи и подходи в работата.

Преводачът може да бъде чуващ, слабочуващ или глух. Слабочуващият и глухият преводачи участват в жестов превод, съвместно с чуващи преводачи или самостоятелно, като спазват правилата и основните принципи на превода. Слабочуващият и глухият преводачи участват в преводни ситуации, с изключение на съд и полиция, като извършват превод или препревод (посредничат между събеседници с различни жестови езици). В ролята си на преводачи те превеждат от писмен български език на български жестов език, от български жестов език на български писмен език, а слабочуващият преводач чрез отчитане по устните на говорещите от български вербален език на български жестов език. Слабочуващият преводач трябва да има безпрепятствен визуален контакт с говорещия. Като посредници в общуването слабочуващият и глухият преводачи се грижат информацията да достига до потребителя в достъпна форма, съобразена с езиковата му компетентност и контекста.

Слабочуващият и глухият преводачи участват и в ситуации на превод, изискващи чуждоезикова жестова компетентност или като асистент подпомагащ комуникацията между глухи хора, ползващи различни варианти на жестов език. Глухият преводач е необходимо да владее както българския жестов език, така и българския книжовен език и да притежава висока езикова култура.

Преводачът няма строго определено работно време и се съобразява с времето на провеждане на събитието, на което е поканен да превежда. Поради специфика на превода жестовият преводач може да бъде сменен на двадесетата минута съобразно ситуацията.

## **2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение**

Придобилите професионална квалификация по специалност „Жестомимичен език“ по професията „Преводач жестомимичен език“ могат да продължат обучението си по друга професия от професионално направление „Социална работа и консултиране“, ако отговарят

на условията за входящо минимално образователно равнище, регламентирано в Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и в Рамковите програми. При обучението единиците резултати от ученето по общата професионална подготовка и по част от отрасловата професионална подготовка се зачитат.

При продължаващото професионално обучение се организира обучение за усвояване на единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

Лицата, придобили професионална квалификация по професията „Преводач жестомимичен език“, имат възможност за повишаване на квалификацията си посредством курсове и семинари, организирани от обучаващи институции. Те могат да участват в надграждащо обучение за усвояване на умения за осъществяване на преводи като вещи лица в съда и полицията.

Лицата могат да кандидатстват за продължаване на обучението си в системата на висшето образование в същата професионална сфера, за да се подготвят да работят като учители, сурдопедагози, слухово-речеви рехабилитатори, психолози, логопеди за работа с нечуващи деца и възрастни.

### **2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД-2011) в Република България, утвърдена със Заповед № РД 01 - 931/27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № РД01 - 1093 от 19.12.2018 г.**

Лице, придобило трета степен на професионална квалификация по професията „Преводач жестомимичен език“, може да постъпва на работа на следната длъжност от НКПД: 2643-3017 Преводач, жестомимичен превод, както и на други длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

## **3. Единици резултати от ученето (ЕРУ)**

### **3.1. Списък на Единиците резултати от учене (ЕРУ) и на резултатите от учене (РУ) по видове професионална подготовка**

**ЕРУ по обща професионална подготовка – единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО)**

#### **ЕРУ 1 Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)**

1.1 РУ (Резултат от учене) Съдейства за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място

1.2 РУ Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда

1.3 РУ Съдейства за създаване на организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации

#### **ЕРУ 2 Икономика**

2.1. РУ Познава основите на пазарната икономика

2.2. РУ Познава характеристиките на дейността на организацията

#### **ЕРУ 3 Предприемачество**

3.1. РУ Познава основите на предприемачеството

3.2. РУ Формира предприемаческо поведение

**ЕРУ по отрасловата професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление 762 „Социална работа и консултиране“**

**ЕРУ 4 Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната дейност**

- 4.1. РУ Обработва информация с ИКТ
- 4.2. РУ Комуникира с ИКТ
- 4.3. РУ Създава цифрово съдържание с ИКТ
- 4.4. РУ Осигурява сигурност при работата с ИКТ
- 4.5. РУ Решава проблеми при работата с ИКТ

**ЕРУ 5 Организация на труда**

- 5.1. РУ Организира работния процес
- 5.2. РУ Поема отговорност за качеството на работата си

**ЕРУ 6 Комуникация и чужд език**

- 6.1. РУ Общува ефективно в работен екип
- 6.2. РУ Ползва чужд език, свързан с професионалната дейност

**ЕРУ 7 Професионална комуникация и общуване**

- 7.1. РУ Изгражда отношение на доверие с потребителя
- 7.2. РУ Осъществява комуникация с потребителя и с неговите близки

**ЕРУ 8 Професионална етика и професионално развитие**

- 8.1. РУ Спазва професионалната етика и съхранява емоционалното си състояние
- 8.2. РУ Отговорно поддържа и надгражда професионалната си компетентност

**ЕРУ по специфичната професионална подготовка за специалност 7620501 „Жестомимичен език“ - трета степен на професионална квалификация**

**ЕРУ 9 Подпомагане на комуникацията на хора с увреден слух**

- 9.1. РУ Избира метод, форма или система за жестова комуникация
- 9.2. РУ Познава особеностите в езиковото развитие сред глухите хора
- 9.3. РУ Разпознава видове те превод съобразно езиковите умения и предпочитани начини за комуникация на глухите хора
- 9.4. РУ Превежда в екип с чуващ или глух преводач

**ЕРУ 10 Форми и системи за жестова комуникация**

- 10.1. РУ Владее български жестов език
- 10.2. РУ Владее калкираща жестова реч
- 10.3. РУ Владее дактилна азбука и дактилиране
- 10.4. РУ Познава адаптиран за сляпо-глухи български жестов език

**ЕРУ 11. Превод от и на български жестов език (БЖЕ)**

- 11.1. РУ Владее консекутивен превод от и на БЖЕ
- 11.2. РУ Владее симултанен превод от и на БЖЕ

**ЕРУ 12 Специализиран превод от и на БЖЕ**

- 12.1. РУ Владее специализиран превод от и на БЖЕ по време на публични изяви
- 12.2. РУ Осъществява специализиран превод от и на БЖЕ при медийни изяви
- 12.3. РУ Осъществява специализиран превод от и на БЖЕ по време на обредно-ритуални дейности
- 12.4. РУ Осъществява специализиран превод от и на БЖЕ в здравни заведения
- 12.5. РУ Осъществява специализиран превод от и на БЖЕ в образователни заведения
- 12.6. РУ Осъществява специализиран превод в съд, полиция и пред нотариус

**ЕРУ 13 Подпомагане на комуникацията и жестов превод в полза на сляпо-глухия човек**

13.1. РУ Познава форми на комуникация със сляпо-глухия човек

13.2. РУ Интерпретира българския жестов език към адаптиран за сляпо-глухи български жестов език

**3.2. Описание на единиците резултати от учене (ЕРУ)****ЕРУ по общата професионална подготовка – единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация от СППОО**

<b>Наименование на единицата:</b>	Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 1.1:</b>	Съдейства за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място</li> <li>● Познава знаците и сигналите за осигуряване на ЗБУТ</li> <li>● Познава нормативните разпоредби, касаещи осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд за конкретната трудова дейност и за свързаните трудови дейности</li> <li>● Представя информация за рисковете за здравето и безопасността при работа и свързани с нея дейности</li> <li>● Познава разпоредбите за провеждане на обучение и инструктаж на работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Участва в прилагането на мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на рисковете за здравето и безопасността при работа</li> <li>● Инструктира екипа, с който работи по спазване на правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд</li> <li>● Спазва прилагането на необходимите мерки за защита</li> <li>● Използва знаците и сигналите за осигуряване на ЗБУТ</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Съдейства за изпълнение на трудовите дейности при спазване нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд</li> <li>● Участва в процеса за осигуряване на безопасност при работата</li> <li>● Изпълнява трудовата дейност при спазване на необходимите мерки за осигуряване на безопасност</li> <li>● Грижи се за собствената безопасност и безопасността на</li> </ul>

	другите участници в трудовият процес, като стриктно спазва определеното време за работа/превод и почивка
<b>Резултат от учене 1.2:</b>	Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава разпоредбите за опазване на околната среда</li> <li>● Описва основните изисквания за разделно събиране на отпадъци</li> <li>● Познава разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни продукти</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Организира сортирането/съхранението на опасни продукти и излезли от употреба материали, консумативи и др., при спазване технологията за събиране и рециклиране</li> <li>● Съдейства за спестяване на ресурси (печатни материали, споделяне на транспортни средства и др.)</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава възможните причини за замърсяване на околната среда и съдейства за тяхното предотвратяване</li> </ul>
<b>Резултат от учене 1.3:</b>	Участва в организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава предпоставките за възникване на основните рискови и аварийни ситуации</li> <li>● Познава основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност</li> <li>● Познава основните стъпки за действие при аварии и аварийни ситуации</li> <li>● Познава видовете травми и методите за оказване на първа помощ</li> <li>● Познава реда за установяване, регистриране, разследване, отчитане, на трудови злополуки, /и/ професионални заболявания/</li> <li>● Познава начините за овладяване на рискови ситуации и силни емоции, свързани с психическото здраве</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Използва терминологията, свързана с аварийните ситуации</li> <li>● Спазва мерките за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност</li> <li>● Спазва правилата за действие при аварии и аварийни ситуации</li> <li>● Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа</li> <li>● Прилага начини за овладяване на силни емоции и вредни за психическото здраве ситуации</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Съдейства за предотвратяване на рисковете за възникване на пожар или аварийна ситуация</li> <li>● Участва в овладяването на възникнал пожар и/или авария, в съответствие с установените вътрешнофирмени правила за пожарна и аварийна безопасност</li> </ul>
<b>Средства за оценяване:</b>	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Решаване на тест</li> </ul> <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Решаване на казус по зададен сценарий</li> </ul>
<b>Условия за провеждане</b>	За средство 1 и 2:

<b>на оценяването:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Учебен кабинет</li> </ul>
<b>Критерии за оценяване:</b>	<p>За средство 1: Владее теоретичните знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Изискванията за осигуряване на безопасност и здраве при работа</li> <li>превантивната дейност за опазване на околната среда;</li> <li>овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ на пострадали.</li> </ul> <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Избира бързо и уверено най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация</li> <li>Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ</li> </ul>

ЕРУ 2

<b>Наименование на единицата:</b>	Икономика
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 2.1:</b>	Познава основите на пазарната икономика
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Познава общата теория на пазарната икономика</li> <li>Запознат е с основните икономически проблеми</li> <li>Знае ролята на държавата в пазарната икономика</li> <li>Познава видовете икономически субекти в бизнеса</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания</li> </ul>
<b>Резултат от учене 2.2:</b>	Познава характеристиките на дейността на организацията
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Познава основите на пазарното търсене и предлагане</li> <li>Дефинира основни икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Обяснява основни икономически понятия в контекста на дейността на организацията</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Способен е да анализира основните икономически принципи в контекста на дейността на организацията</li> </ul>
<b>Средства за оценяване:</b>	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Писмен изпит/Тест</li> </ul> <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Казус по зададен сценарий</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Учебен кабинет</li> </ul>
<b>Критерии за оценяване:</b>	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Владее основните теоретични знания в областта на икономиката</li> </ul> <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Вярно, точно и мотивирано определя действията за</li> </ul>



	разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий
--	--

ЕРУ 3

<b>Наименование на единицата:</b>	Предприемачество
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 3.1:</b>	Познава основите на предприемачеството
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Знае същността на предприемачеството</li> <li>Знае видовете предприемачески умения</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Анализира практически примери за успешно управление на дейността на организацията</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Предлага нови идеи за ефективно изпълнение на трудовите дейности</li> </ul>
<b>Резултат от учене 3.2:</b>	Формира предприемаческо поведение
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Познава характеристиките на предприемаческото поведение</li> <li>Знае видовете предприемаческо поведение</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Предлага решения за оптимизиране на трудовите дейности</li> </ul>
<b>Средства за оценяване:</b>	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>Писмен изпит/Тест</li> </ul> Средство 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>Казус по зададен сценарий</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	За средство 1 и 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>Учебен кабинет</li> </ul>
<b>Критерии за оценяване:</b>	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>Владее основните теоретични знания в областта на предприемачеството</li> </ul> За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий</li> </ul>

**ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление „Социална работа и консултиране”**

ЕРУ 4

<b>Наименование на единицата:</b>	Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната дейност
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 4.1:</b>	Обработка информация с ИКТ
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Познава различни онлайн системи за търсене</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Обяснява употребата на филтри и оператори за търсене</li> <li>● Знае за съществуването на невярна или подвеждаща информация в интернет и начини за оценка на надеждността ѝ</li> <li>● Знае начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители</li> <li>● Знае начините за създаване на поддиректории (папки)</li> <li>● Знае начините за преместване на файлове от една поддиректория (папка) в друга</li> <li>● Познава различни програми за възпроизвеждане на даден тип цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео)</li> <li>● Знае за съществуването на облачни услуги</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Използва търсачка за намиране на информация, като прилага различни филтри</li> <li>● Използва оператори за търсене (символи и други)</li> <li>● Сравнява информацията в различни източници</li> <li>● Оценява надеждността на информацията с помощта на определени критерии</li> <li>● Съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, веб страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки)</li> <li>● Възпроизвежда вече записано цифрово съдържание</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Демонстрира самостоятелно владение на ИКТ при обработването на информация</li> </ul>
<b>Резултат от учене 4.2:</b>	<b>Комуникира с ИКТ</b>
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Изброява доставчици на услугата електронна поща</li> <li>● Изброява софтуер за аудио и видео разговори</li> <li>● Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове</li> <li>● Обяснява начините за онлайн пазаруване и плащане</li> <li>● Изброява онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в областта на професията</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Използва електронна поща</li> <li>● Използва разширени функции на софтуер за аудио и видове разговори</li> <li>● Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникацията</li> <li>● Използва електронни услуги за онлайн пазаруване</li> <li>● Обменя знания и опит в онлайн общности</li> <li>● Борави с периферни устройства за видео и аудио разговори (веб камера, микрофон, слушалки)</li> <li>● Борави с жични и безжични устройства (wireless, Bluetooth)</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Демонстрира самостоятелно владение на ИКТ при онлайн комуникация</li> <li>● Демонстрира самостоятелно владение на ИКТ за десктоп и мобилни устройства</li> <li>● Спазва правилата за коректна видео комуникация, като зачита необходимите условия за ясна видимост при превода</li> </ul>
<b>Резултат от учене 4.3:</b>	<b>Създава цифрово съдържание с ИКТ</b>
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава функционалностите на софтуерите за създаване и редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст,</li> </ul>

	таблицы, изображения, аудио, видео)
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Създава сложно цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформления</li> <li>● Редактира и оформя цифрово съдържание, създадено от друг, като ползва разширени функции на форматиране</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Демонстрира самостоятелно владение на ИКТ при създаването на електронно съдържание</li> </ul>
<b>Резултат от учене 4.4:</b>	Осигурява сигурност при работата с ИКТ
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава голяма част от известните рискове за сигурността при работа онлайн</li> <li>● Знае за въздействието на цифровите технологии върху ежедневиия живот и околната среда</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници</li> <li>● Активира филтри на електронна поща против спам</li> <li>● Разпознава файлове, представляващи злонамерен софтуер</li> <li>● Прилага мерки за пестене на енергия</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Способен е да поддържа защитена от злонамерени действия електронната среда, в която работи</li> </ul>
<b>Резултат от учене 4.5:</b>	Решава проблеми при работата с ИКТ
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава начините за решаване на рутинни проблеми при използването на цифрови технологии</li> <li>● Знае за необходимостта от актуализиране на собствените си цифрови умения</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Предприема основни стъпки за защита на устройствата, с които работи (например антивирусни програми и пароли)</li> <li>● Идентифицира изправността на устройствата за видео комуникация с оглед качеството на превода</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Способен е да разреши рутинен проблем, възникнал при работа с ИКТ (например чрез затваряне на програма, повторно стартиране на компютъра, проверка на интернет връзка и др.)</li> </ul>
<b>Средства за оценяване:</b>	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане</li> </ul> <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща</li> </ul> <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Изпълнение на задача, свързана със създаването, редакцията и оформлението на цифрово съдържание</li> </ul> <p>Средство 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Изпълнение на задача, свързана с противодействие срещу злонамерено електронно съобщение</li> </ul> <p>Средство 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Изпълнение на задача, свързана с инсталирането, преинсталирането и промяната на настройки на устройство и съпътстващия го софтуер</li> </ul>

	<p>Средство б:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Провеждане на видео разговор с приложение за видео разговор</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Учебен/компютърен кабинет</li> <li>● Персонален компютър или лаптоп</li> <li>● Достъп до интернет</li> </ul>
<b>Критерии за оценяване:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време. Демонстрирани са професионални знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ</li> </ul>

ЕРУ 5

<b>Наименование на единицата:</b>	на	Организация на труда
<b>Ниво по НКР:</b>		4
<b>Ниво по ЕКР:</b>		4
<b>Наименование на професията:</b>		Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>		4
<b>Ниво по ЕКР:</b>		4
<b>Резултат от учене 5.1:</b>		Организира работния процес
<b>Знания</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава структурата на организацията, в която работи</li> <li>● Познава методи за нормиране на работния процес</li> <li>● Познава основните нормативни документи, свързани с професията</li> <li>● Познава изискванията за планиране на необходимите ресурси</li> <li>● Запознат е с условията за членство за професионални организации на национално и международно ниво</li> </ul>
<b>Умения</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>● Планира процеса на работата си</li> <li>● Съставя график на работните си задачи</li> <li>● Прилага изискванията на основните нормативни документи, свързани с професията</li> </ul>
<b>Компетентности</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>● Организира рационално процеса на работата си за ефективно изпълнение на трудовите дейности и задачи</li> <li>● Предлага обосновани промени в организацията на работата</li> </ul>
<b>Резултат от учене 5.2:</b>		Поема отговорност за качеството на работата си
<b>Знания</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава видовете трудови дейности, характерни за професионалната му сфера</li> <li>● Познава изискванията за качествено изпълнение на видовете трудови дейности</li> <li>● Познава начините за оптимална организация на трудовите дейности</li> </ul>
<b>Умения</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>● Спазва етичните норми на поведение</li> <li>● Участва в изграждането на етична работна среда</li> </ul>
<b>Компетентности</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>● Съдейства за създаване и поддържане на етична работна среда</li> </ul>

<b>Средства за оценяване:</b>	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>Писмен изпит/Тест</li> </ul> Средство 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>Казус по зададен сценарий</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	За средство 1 и 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>Учебен кабинет</li> </ul>
<b>Критерии за оценяване:</b>	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>Дефинира основни теоретични понятия в организацията на работния процес</li> </ul> За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>Дефинира основни теоретични понятия при разпределението на дейностите в работния процес</li> </ul>

ЕРУ 6

<b>Наименование на единицата:</b>	Комуникация и чужд език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 6.1:</b>	Общува ефективно в работен екип
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Познава отделните длъжности в екипа, техните взаимоотношения и йерархични връзки</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Осъществява комуникация в работен порядък с екипа</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Комуникира ефективно с всички участници в трудовия процес, съобразно работния протокол</li> <li>Поема отговорност при работа в екип</li> </ul>
<b>Резултат от учене 6.2:</b>	Ползва чужд език, свързан с професионалната дейност
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Познава основната професионална терминология на чужд словесен език</li> <li>Познава различните начини за общуване с помощта на международна жестова система</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Чете и разбира професионални текстове на чужд словесен език (специализирана литература, техническа документация и други)</li> <li>Ползва чужд словесен език при търсене на информация от интернет и други източници</li> <li>Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с партньори и клиенти</li> <li>Ползва чужд жестов език/международен жест в работни ситуации</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Владее чужд словесен език на ниво, позволяващо му да осъществява комуникация по професионални теми</li> <li>Владее чужд жестов език/международен жест за професионална комуникация и усъвършенстване на уменията</li> </ul>

<b>Средства за оценяване:</b>	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>● Комуникира свободно на чужд словесен език в учебна или работна среда</li> <li>● Комуникира свободно на чужд жестов език в учебна и работна среда</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>● Учебен кабинет</li> </ul>
<b>Критерии за оценяване:</b>	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>● Провеждане на разговори по професионални теми на чужд език</li> </ul>

ЕРУ 7

<b>Наименование на единицата:</b>	Професионална комуникация и общуване
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 7.1:</b>	Изгражда отношение на доверие с потребителя
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Знае основните правила за създаване на междуличностни взаимоотношения</li> <li>● Познава необходимите техники и подходи за създаване на отношения на доверие с потребителя</li> <li>● Познава основни похвати за осъществяване на емоционална подкрепа</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Отчита личностните особености на потребителя</li> <li>● Проявява емпатия в отношенията с потребителя</li> <li>● Оказва емоционална подкрепа на потребителя</li> <li>● Съблюдава принципите на конфиденциалност и доверителност</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Може да изгради и поддържа отношения на доверие с потребителя, на основата на уважение, зачитане на личното пространство и достойнство, право на информираност и неприкосновеност на личния живот</li> </ul>
<b>Резултат от учене 7.2:</b>	Осъществява комуникация с потребителя и с неговите близки
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Описва етапите в процеса на общуване</li> <li>● Изброява различни техники и методи в общуването</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Поддържа професионални отношения с потребителя и близките му</li> <li>● Отчита индивидуалните характеристики на потребителя в общуването си с него</li> <li>● Разпознава етапите в процеса на общуване</li> <li>● Използва различни техники и методи в общуването си с потребителя и неговите близки</li> </ul>

<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Самостоятелно провежда комуникация с потребителя и неговите близки, спазвайки определените правила и норми</li> </ul>
<b>Средства за оценяване:</b>	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Решаване на тест</li> </ul> <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Решаване на казус</li> </ul> <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Практическа задача</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	<p>За средства 1, 2 и 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Учебен кабинет</li> </ul>
<b>Критерии за оценяване:</b>	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Владее основни теоретични понятия за ефективна комуникация при предоставянето на социално-здравни услуги</li> </ul> <p>За средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Владее основни техники и подходи за специфично общуване с различни групи потребители</li> </ul>

#### ЕРУ 8

<b>Наименование на единицата:</b>	Професионална етика и професионално развитие
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 8.1:</b>	Спазва професионалната етика и съхранява емоционалното си състояние
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Познава професионалните ценности и етичните норми в социалната работа с деца и възрастни</li> <li>Разпознава проявите на професионалния стрес и синдрома на „емоционално прегаряне“</li> <li>Познава стереотипните модели на поведение на ползващите социална подкрепа</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Разпознава ситуации, в които могат да възникнат етични дилеми, и при необходимост търси съдействие от семейството, настойниците и роднините на потребителя или от професионалист</li> <li>Спазва поверителност относно факти или събития, за които научава (освен в случаите на риск за потребителя)</li> <li>Проявява самоконтрол за овладяване на своите настроения</li> <li>Прилага различни подходи за превенция на емоционалния стрес</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Спазва професионалните ценности и етичните норми в социалната работа</li> <li>Спазва конфиденциалност, проявява дискретност и се отнася с</li> </ul>

	<p>уважение към другите</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Планира дейности за намаляване на емоционалния стрес</li> </ul>
<b>Резултат от учене 8.2:</b>	Отговорно поддържа и надгражда професионалната си компетентност
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава възможностите за професионално развитие</li> <li>● Обяснява: <ul style="list-style-type: none"> <li>- значението на работата в екип</li> <li>- основните фактори за ефективна работа в екип</li> <li>- специфични начини на поведение в екипа</li> <li>- техники за решаване на конфликти в екипа.</li> </ul> </li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Разбира грешките и ограничеността на познанията си в конкретна работна ситуация</li> <li>● Проявява самокритичност към своите действия и ниво на познания</li> <li>● Разбира необходимостта и предприема действия за допълнително професионално консултиране при трудности в работата с потребителя и неговите близки</li> <li>● Прилага техники за решаване на конфликти и вземане на решения</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Проявява готовност и мотивация за надграждане на професионалните си знания, умения и компетентности</li> <li>● Проявява инициативност за надграждане на професионалната си експертиза чрез членство в национални и международни професионални организации</li> <li>● Отговорно поддържа и надгражда знанията, уменията и компетентностите си, като редовно общува с глухи българи и чужденци, ползватели на жестов език</li> </ul>
<b>Средства за оценяване:</b>	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Решаване на тест</li> </ul> <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Решаване на казус</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Учебен кабинет</li> </ul>
<b>Критерии за оценяване:</b>	<p>За средство 1:</p> <p>Владее основни теоретични знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● същността на социалната работа и професионалната етика</li> <li>● видовете стрес и техники за справяне с тях</li> <li>● подходите при работата в екип</li> <li>● техниките при решаване на конфликт</li> </ul> <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Решава точно и вярно зададен казус по предварително дефинирани параметри</li> </ul>

**ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Жестомимичен език“ - трета степен на професионална квалификация**  
ЕРУ 9

<b>Наименование на единицата:</b>	Подпомагане на комуникацията на хора с увреден слух
-----------------------------------	---



<b>Ниво по НКР</b>	4
<b>Ниво по ЕКР</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 9.1:</b>	Избира метод, форма или система за жестава комуникация
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава видове форми и системи за жестава комуникация</li> <li>● Познава ситуациите на прилагане на различните видове форми и системи за жестава комуникация</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Различава видове форми и системи за жестава комуникация</li> <li>● Различава ситуациите на прилагане на различните видове форми и системи за жестава комуникация</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Може да избере метод, форма или система за жестава комуникация според ситуацията</li> </ul>
<b>Резултат от учене 9.2:</b>	Познава особеностите в езиковото развитие сред глухите хора
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава основните фактори, оказващи влияние върху развитието на глухите хора</li> <li>● Разпознава особеностите на развитие при различните категории хора с увреден слух и във възрастов план</li> <li>● Познава езиковото разнообразие на глухата общност</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Различава езиковото разнообразие на глухата общност</li> <li>● Избира индивидуален подход за превод и комуникация според ситуацията</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Прилага адекватно индивидуален подход за превод според ситуацията</li> </ul>
<b>Резултат от учене 9.3:</b>	Разпознава видовете превод съобразно езиковите умения и предпочитани начини за комуникация на глухите хора
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава видовете превод</li> <li>● Разпознава различни методи и техники на превод и предпочитани начини за комуникация на глухите хора</li> <li>● Разпознава особеностите на организация на превода</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Разграничава различни методи и техники на превод и предпочитани начини за комуникация на глухите хора</li> <li>● Създава организация на превода</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Моделира преводната ситуация чрез умения за бързо адаптиране към променящите се условия, възникнали случайно или по желание на глухия човек</li> </ul>
<b>Резултат от учене 9.4:</b>	Превежда в екип с чуващ или глух преводач
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава съвременните системи за електронна/дигитална комуникация</li> <li>● Познава условията за развитие на жестов превод в екип</li> <li>● Познава организацията на екипния жестов превод</li> <li>● Познава методологията на екипен жестов превод</li> <li>● Познава методи за оценка на превода</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Прилага жестов превод в дигитална среда</li> <li>● Използва различни технологии за превод и услуги</li> <li>● Осигурява условия за развитие на жестов превод в екип</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Организира екипния жестов превод</li> <li>• Анализира превода като съвместна дейност</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Създава условия за успешен жестов превод в екип</li> </ul>
<b>Средства за оценяване:</b>	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Писмен и устен изпит</li> </ul> <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Решаване на казус по зададен сценарий</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Оборудван учебен кабинет</li> </ul> <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Оборудван учебен кабинет или на терен</li> </ul>
<b>Критерии за оценяване:</b>	<p>За средство 1:</p> <p>Демонстрира основни теоретични знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Лингвистичната система на двата езика</li> <li>• Употребата на двата езика</li> <li>• Превода и техниките на жестов превод</li> <li>• Използването на технически средства и специализирани програми за комуникация и жестов превод</li> </ul> <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Решава точно и вярно казус по зададен сценарий като демонстрира свободно владение на български словесен и български жестов език</li> </ul>

#### ЕРУ 10

<b>Наименование на единицата:</b>	Форми и системи за жестова комуникация
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 10.1:</b>	Владее български жестов език
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Познава лексикалния състав на българския жестов език</li> <li>• Познава разновидностите на жестовете от българския жестов език според особеностите на общността на глухите</li> <li>• Познава правилата за жестикулиране при употреба на българския жестов език</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Владее лексикалния състав на българския жестов език</li> <li>• Различава разновидностите на жестовете от българския жестов език</li> <li>• Може да демонстрира варианти на жестове от българския жестов език</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Способен е да води целенасочен разговор като използва само българския жестов език</li> </ul>
<b>Резултат от учене 10.2:</b>	Владее калкираща жестова реч
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Различава калкираща реч от разговорна жестова реч и от БЖЕ</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Използва според ситуацията калкираща реч, разговорна жестова реч или българския жестов език</li> <li>• Прилага индивидуален подход при жестов превод или комуникация</li> </ul>

<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>В състояние е адекватно да премине от и към употреба на калкираща реч, разговорна жестова реч или български жестов език</li> </ul>
<b>Резултат от учене 10.3:</b>	Владее дактилна азбука и дактилиране
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Познава българските едноръчна и двуръчна дактилна азбука</li> <li>Познава принципите на изразяване с дактил</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Използва българските едноръчна и двуръчна дактилна азбука</li> <li>Успешно преминава едноръчна и двуръчна дактилна азбука към употреба на жест и обратно</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Притежава умения за използване на различни техники, повишаващи качеството и точността на превода</li> </ul>
<b>Резултат от учене 10.4:</b>	Познава адаптиран за сляпо-глухи български жестов език
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Познава единични и комбинирани жестове от адаптиран за сляпо-глухи български жестов език</li> <li>Познава разновидности на жестовете от адаптиран за сляпо-глухи български жестов език</li> <li>Познава правилата за жестикулиране при употреба на адаптиран за сляпо-глухи български жестов език</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Различава единични и комбинирани жестове от адаптиран за сляпо-глухи български жестов език</li> <li>Различава разновидности на жестовете от адаптиран за сляпо-глухи български жестов език</li> <li>Може да премине от употреба на БЖЕ към употреба на адаптиран за сляпо-глухи български жестов език</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Способен е да води целенасочен разговор като използва и адаптиран за сляпо-глухи български жестов език</li> </ul>
<b>Средства за оценяване:</b>	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Писмен изпит/Тест</li> </ul> <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Решаване на казус по зададен сценарий</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Оборудван учебен кабинет</li> </ul> <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Оборудван учебен кабинет или на терен</li> </ul>
<b>Критерии за оценяване:</b>	<p>За средство 1:</p> <p>Демонстрира основни теоретични знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>специфичните средства за комуникация сред глухите хора</li> <li>особеностите в развитието на децата и възрастните със слухови нарушения</li> <li>езиковото разнообразие сред хората с увреден слух</li> <li>начините за осигуряване на индивидуален и диференциран подход в комуникацията</li> </ul> <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>прилага усвоените знания за изготвяне на индивидуален профил на глух човек</li> <li>изготвя оценка на развитието с оглед на езиковата му култура и задоволяване на комуникативните му нужди</li> </ul>

ЕРУ 11

<b>Наименование на единицата:</b>	Превод от и на български жестов език (БЖЕ)
<b>Ниво по НКР</b>	4
<b>Ниво по ЕКР</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 11.1:</b>	Владее консекутивен превод от и на БЖЕ
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава правилата на организацията на консекутивния превод</li> <li>● Изброява условията, при които се реализира консекутивен превод</li> <li>● Познава спецификата за извършване на консекутивен превод от и на БЖЕ</li> <li>● Познава изискванията за запаметяване при консекутивен превод от и на БЖЕ</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Прилага правилата на организацията на консекутивния превод</li> <li>● Използва спецификата за извършване на консекутивен превод от и на БЖЕ</li> <li>● Притежава добри паметови възможности за реализация консекутивен превод от и на БЖЕ</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Извършва качествен и достоверен консекутиван превод от и на БЖЕ</li> </ul>
<b>Резултат от учене 11.2:</b>	Владее симултанен превод от и на БЖЕ
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава правилата на организацията на симултанния превод</li> <li>● Изброява условията, при които се реализира симултанен превод</li> <li>● Познава спецификата за извършване на симултанен превод от и на БЖЕ</li> <li>● Познава изискванията за скорост на жестикулацията при симултанен превод от и на БЖЕ</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Прилага правилата на организацията на симултанния превод</li> <li>● Използва спецификата за извършване на симултанен превод от и на БЖЕ</li> <li>● Спазва изискванията за скорост на жестикулацията при симултанен превод от и на БЖЕ</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Извършва качествен и достоверен симултанен превод от и на БЖЕ</li> <li>● Успешно преминава от симултанен към консекутивен превод и обратно, когато ситуацията го изисква</li> </ul>
<b>Средства за оценяване:</b>	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Писмен изпит/Тест</li> </ul> <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Решаване на казус по зададен сценарий</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Оборудван учебен кабинет</li> </ul> <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Оборудван учебен кабинет или на терен</li> </ul>

<b>Критерии за оценяване:</b>	За средство 1: Демонстрира основни теоретични знания за: <ul style="list-style-type: none"> <li>● специализиран превод</li> </ul> За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>● Решава точно и вярно казус по предварително зададен сценарий</li> </ul>
-------------------------------	--

## ЕРУ 12

<b>Наименование на единицата:</b>	Специализиран превод от и на БЖЕ
<b>Ниво по НКР</b>	4
<b>Ниво по ЕКР</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 12.1:</b>	Владее специализиран превод от и на БЖЕ по време на публични изяви
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава различни видове публични изяви</li> <li>● Познава правилата за превод от и на БЖЕ в различни публични изяви</li> <li>● Знае правилата за предварително запознаване с материалите за превод, когато това е възможно</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Спазва правилата за извършване на специализиран превод по време на публични изяви</li> <li>● Владее техники за запознаване предварително с материалите (сценария) за превода, когато това е възможно</li> <li>● Съобразява се с вида публична изява</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Извършва качествен и достоверен превод от и на БЖЕ в условия на публична изява</li> </ul>
<b>Резултат от учене 12.2:</b>	Осъществява специализиран превод от и на БЖЕ при медийни изяви
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава правилата на организацията за провеждане на специализиран превод при медийни изяви</li> <li>● Знае правилата за предварително запознаване с материалите за превод, когато това е възможно</li> <li>● Изброява условията, при които се осъществява специализиран превод при медийни изяви</li> <li>● Познава различни жестове за ново-въведени термини и понятия, използвани при медийните изяви или знае как да ги адаптира, ако няма такива жестове</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Спазва правилата за извършване на специализиран превод по време на медийни изяви</li> <li>● Владее техники за запознаване предварително с материалите (сценария) за превода, когато това е възможно</li> <li>● Съобразява се с вида медийна изява</li> <li>● Използва различни жестове за ново-въведени термини и понятия, използвани при медийните изяви или знае как да ги</li> </ul>

	адаптира, ако няма такива жестове
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Извършва качествен и достоверен превод от и на БЖЕ в условия на медийна изява</li> </ul>
<b>Резултат от учене 12.3:</b>	Осъществява специализиран превод от и на БЖЕ по време на обредно-ритуални дейности
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава различни църковни и граждански обреди и ритуали</li> <li>● Разпознава бележите на различните обреди и ритуали</li> <li>● Познава правилата на организацията за провеждане на специализиран превод при обредно-ритуални дейности</li> <li>● Знае правилата за предварително запознаване с материалите за превод, когато това е възможно</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Спазва правилата за извършване на специализиран превод по време на обредно-ритуални дейности</li> <li>● Владее техники за запознаване предварително с материалите (сценария) за превода, когато това е възможно</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Извършва качествен и достоверен превод от и на БЖЕ в условия на обредно-ритуални дейности</li> <li>● Проявява емпатия към нуждаещите се от превод в дадената ситуация</li> </ul>
<b>Резултат от учене 12.4:</b>	Осъществява специализиран превод от и на БЖЕ в здравни заведения
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава жестовете според здравната терминология</li> <li>● Познава правилата на организацията за провеждане на специализиран превод в здравни заведения</li> <li>● Познава различни жестове за ново-въведени термини и понятия, използвани в медицината или знае как да ги адаптира, ако няма такива жестове</li> <li>● Познава принципите на конфиденциалност</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Прилага жестовете със здравната терминология</li> <li>● Съдейства за оптимално взаимодействие между здравния екип и лицето с увреден слух</li> <li>● Спазва принципите на конфиденциалност</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Извършва качествен и достоверен превод от и на БЖЕ в условия на здравно заведение</li> <li>● Проявява емпатия към нуждаещите се от превод в дадената ситуация</li> </ul>
<b>Резултат от учене 12.5:</b>	Осъществява специализиран превод от и на БЖЕ в образователни заведения
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава правилата на образователната организация за провеждане на специализиран превод в образователни заведения</li> <li>● Познава техниките за представяне на информация от писмен текст на жестов език</li> <li>● Познава техниките за представяне на информация от жестов език на устен език и обратно</li> <li>● Познава техниките за представяне на информация от видео запис на БЖЕ</li> <li>● Познава алтернативни методи за предаване на информация (дактилна азбука, калкираща реч, разговорна реч, адаптиран</li> </ul>

	жестов език за сляпо-глухи лица, жестов език за чуващи, при необходимост) <ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава правилата за конфиденциалност</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Прилага техниките за представяне на информация от писмен текст на жестов език</li> <li>● Прилага техниките за представяне на информация от жестов език на устен език и обратно</li> <li>● Прилага техниките за представяне на информация от видео запис на БЖЕ</li> <li>● Прилага алтернативни методи за предаване на информация</li> <li>● Спазва правилата за конфиденциалност</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Извършва коректен и достоверен превод на образователно съдържание или на изказвания по образователното съдържание от и на БЖЕ</li> </ul>
<b>Резултат от учене 12.6:</b>	Осъществява специализиран превод в съд, полиция и пред нотариус
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава жестовете според необходимата терминология</li> <li>● Познава правилата на организацията за провеждане на специализиран превод в съд, полиция и пред нотариус</li> <li>● Познава различни жестове за ново-въведени термини и понятия, използвани в съд, полиция и пред нотариус или знае как да ги адаптира, ако няма такива жестове</li> <li>● Описва организацията при посещение в различни институции</li> <li>● Познава правилата за конфиденциалност</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Използва жестовете според необходимата терминология</li> <li>● Прилага правилата на организацията за провеждане на специализиран превод в съд, полиция и пред нотариус</li> <li>● Прилага различни жестове за ново-въведени термини и понятия, използвани в съд, полиция и пред нотариус или знае как да ги адаптира, ако няма такива жестове</li> <li>● Спазва правилата на конфиденциалност</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Извършва коректен и достоверен превод в съд, полиция и пред нотариус, като подхожда индивидуално към личността с увреден слух и се съобразява с организацията на различните институции и спазва конфиденциалност</li> </ul>
<b>Средства за оценяване:</b>	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>● Писмен изпит/Тест</li> </ul> Средство 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>● Решаване на казус по зададен сценарий</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>● Оборудван учебен кабинет</li> </ul> За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>● Оборудван учебен кабинет или на терен</li> </ul>
<b>Критерии за оценяване:</b>	За средство 1: Демонстрира основни теоретични знания за: <ul style="list-style-type: none"> <li>● специализиран превод</li> </ul> За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>● Решава точно и вярно казус по предварително зададен сценарий</li> </ul>

<b>Наименование на единицата:</b>	Подпомагане на комуникацията и жестов превод в полза на сляпо-глухия човек
<b>Ниво по НКР</b>	4
<b>Ниво по ЕКР</b>	4
<b>Наименование на професията:</b>	Преводач жестомимичен език
<b>Ниво по НКР:</b>	4
<b>Ниво по ЕКР:</b>	4
<b>Резултат от учене 13.1:</b>	Познава форми на комуникация със сляпо-глухия човек
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава различни форми на комуникация със сляпо-глухия човек</li> <li>● Познава методите на комуникация със сляпо-глухия човек</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Прилага различни форми на комуникация със сляпо-глухия човек</li> <li>● Предава информация чрез различните форми на комуникация със сляпо-глухия човек</li> <li>● Разбира информация, предадена чрез форми на комуникация със сляпо-глухия човек</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Общува и превежда достоверно и прецизно на сляпо-глухия човек</li> <li>● Способен е да премине при необходимост от устен или писмен български език към ползване на адаптиран за сляпо-глухи български жестов език и обратно</li> </ul>
<b>Резултат от учене 13.2</b>	Интерпретира българския жестов език към адаптиран за сляпо-глухи български жестов език
<b>Знания</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Познава техниката на прилагане на адаптиран за сляпо-глухи български жестов език</li> <li>● Разпознава белезите на интерпретиране на българския жестов език към адаптиран за сляпо-глухи български жестов език</li> <li>● Описва метода на интерпретиране на българския жестов език към адаптиран за сляпо-глухи български жестов език</li> </ul>
<b>Умения</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Използва техниката на прилагане на адаптиран за сляпо-глухи български жестов език</li> <li>● Преминава в превода си от БЖЕ към адаптиран за сляпо-глухи български жестов език и обратно</li> </ul>
<b>Компетентности</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Способен е да премине при необходимост от БЖЕ към ползване на адаптиран за сляпо-глухи български жестов език и обратно</li> <li>● Подхожда аналитично в различни преводни ситуации</li> </ul>
<b>Средства за оценяване:</b>	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Писмен изпит/Тест</li> </ul> <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Решаване на казус по зададен сценарий</li> </ul>
<b>Условия за провеждане на оценяването:</b>	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Оборудван учебен кабинет</li> </ul> <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Оборудван учебен кабинет или на терен</li> </ul>



<b>Критерии за оценяване:</b>	За средство 1: Демонстрира основни теоретични знания, свързани с: <ul style="list-style-type: none"> <li>● Подпомагане комуникацията на сляпо-глухия човек</li> </ul> За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> <li>● Решава точно и вярно казус по предварително зададен сценарий</li> </ul>
-------------------------------	--

#### 4. Изисквания към материалната база

Учебният кабинет е оборудван със: работно място на всеки обучаван (работна маса и стол), работно място на обучаващия (работна маса и стол), дъска за писане, шкафове, гладка стена за окачване на табла, компютър с подходящи програмни продукти, учебни видеофилми, мултимедия, огледала, видеотехника за записване и възпроизвеждане на филм, екран, речници на българския жестов език, други средства за обучение и дидактическа техника.

Кабинетът трябва да осигурява възможности за използване на интерактивни методи за преподаване, достатъчно пространство за работа по двойки и в малки групи, лесно преносими мебели и др.

Обучаващата институция трябва да разполага с помещение (клуб) с подходящо обзавеждане, предразполагащо към общуване между хора с проблеми със слуха, мека мебел, ниски масички, удобни столове.

Препоръчителни помагала:

- Материали по жестов език
- Тълковен речник на българския език
- Правописен речник на българския книжовен език
- Онлайн достъп до речници и помагала - Речник на българския език, БулНет
- Софтуерни програми за видео комуникация
- Приложения за преобразуване на говор към текст и видео жестов превод

#### 5. Изисквания към обучаващите

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, могат да преподават лица със завършено висше образование по съответната специалност.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления могат да преподават лица без висше образование и без придобита професионална квалификация „учител“, ако са придобили професионална квалификация при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Преподавателите по практика трябва да имат квалификация по „Преводач жестомимичен език“, както и категория „А“ правоспособен преводач-тълковник от и на жестомимичен език и/или 5 години практика като преводачи по жестомимичен език.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.